
560

Besluit van 17 oktober 1991, houdende bepalingen met betrekking tot de rechtspositie van voorzitters van waterschappen (Rechtspositiebesluit voorzitters waterschappen)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op voordracht van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat van 4 juli 1991, nr. RJW 94645, Hoofddirectie van de Waterstaat, Hoofdafdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Overwegende dat op grond van artikel 49 van de Waterschapswet (Stb. 1991, 444) regels dienen te worden vastgesteld omtrent enkele onderwerpen betreffende de rechtspositie van voorzitters van waterschappen;

De Raad van State gehoord (advies van 11 september 1991, nr. W 09.91.0352);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat van 14 oktober 1991, nr. RJW 104978, Hoofddirectie van de Waterstaat, Hoofdafdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK I: BEGRIPSBEPALING

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. Onze Minister: Onze Minister van Verkeer en Waterstaat.
- b. Levenspartner: De echtgenoot of echtgenote van de voorzitter dan wel degene met wie de niet gehuwde voorzitter samenwoont en – met het oogmerk duurzaam samen te leven – een gemeenschappelijke huishouding voert op basis van een notarieel verleden samenlevingscontract bevattende de wederzijdse rechten en verplichtingen terzake daarvan.

HOOFDSTUK II: BENOEMING, SCHORSING EN ONTSLAG

Artikel 2 Geneeskundige keuring bij benoeming

1. Een kandidaat voor het ambt van voorzitter van een waterschap wordt niet voor benoeming voorgedragen dan nadat hij, op grond van een van waterschapswege verrichte geneeskundige keuring, medisch geschikt is verklaard voor de aan het ambt verbonden werkzaamheden.
2. De uitslag van de keuring wordt binnen veertien dagen ter kennis gebracht van de kandidaat, onder mededeling van het gestelde in artikel 3.
3. De kosten van de keuring komen voor rekening van het waterschap.

Artikel 3 Herkeuring

1. Binnen veertien dagen na ontvangst van de in artikel 2, tweede lid, bedoelde mededeling kan de kandidaat bij het dagelijks bestuur van het waterschap een verzoek om een herkeuring indienen.
2. De herkeuring geschiedt door een commissie van drie geneeskundigen bestaande uit:
  - a. een door het dagelijks bestuur van het waterschap aan te wijzen geneeskundige, die niet aan de keuring, bedoeld in artikel 2, heeft deelgenomen;
  - b. een door de kandidaat voor zijn rekening aan te wijzen geneeskundige, die evenmin aan de keuring, bedoeld in artikel 2, heeft deelgenomen;
  - c. een door de onder a en b bedoelde geneeskundigen in onderling overleg of, indien dit overleg niet tot overeenstemming leidt, door het dagelijks bestuur van het waterschap aan te wijzen derde geneeskundige, die eveneens niet aan het in artikel 2 bedoelde onderzoek heeft deelgenomen.
3. De kosten van de herkeuring komen ten laste van het waterschap, behoudens indien de commissie of de meerderheid van de in deze commissie zitting hebbende geneeskundigen de medische bezwaren tegen belanghebbende voor het vervullen van het in artikel 2 bedoelde ambt gegrond acht, in welk geval de kosten van de geneeskundige bedoeld in het tweede lid onder b ten laste van belanghebbende blijven.

Artikel 4 Uitzondering op keuringsplicht

Bij herbenoeming is geen geneeskundige keuring vereist.

Artikel 5 Reis- en verblijfkosten

1. Indien de kandidaat reis- en verblijfkosten heeft gemaakt ter zake van keuring, worden hem die kosten door en voor rekening van het waterschap vergoed overeenkomstig de bepalingen van het Reisbesluit 1971.
2. De in verband met herkeuring gemaakte reis- en verblijfkosten worden de kandidaat vergoed overeenkomstig het eerste lid, indien hij op grond van herkeuring alsnog geschikt wordt verklaard.
3. Indien de kandidaat reis- en verblijfkosten heeft gemaakt ter zake van het gevolg geven aan een uitnodiging voor een bezoek aan het waterschapsbestuur, het provinciaal bestuur of Onze Minister, worden die kosten eveneens door en voor rekening van het waterschap vergoed op de voet van de bepalingen van het Reisbesluit 1971.

Artikel 6 Toezending van benoemingsbescheiden

1. Aan de voorzitter wordt een afschrift van het koninklijk besluit, waarbij hij benoemd is, uitgereikt.

Daarbij wordt hem tevens door Onze Minister kosteloos een exemplaar van dit Rechtspositiebesluit verstrekt.

2. Tevens wordt hem door het waterschap schriftelijk mededeling gedaan van zijn bezoldiging.

Artikel 7 Schorsing

De voorzitter die de hem opgelegde verplichtingen niet nakomt of zich overigens aan plichtsverzuim schuldig maakt kan op verzoek van het waterschapsbestuur of van het college van gedeputeerde staten bij koninklijk besluit worden geschorst. Behoudens bijzondere omstandigheden vindt schorsing niet plaats dan nadat de voorzitter in de gelegenheid is gesteld, desgewenst bijgestaan door een raadsman, door Onze Minister te worden gehoord. Het schorsingsbesluit bevat in ieder geval:

- a. een aanduiding van het tijdstip waarop de schorsing ingaat;
- b. een nauwkeurige aanduiding van de omstandigheid of omstandigheden welke tot de schorsing aanleiding heeft of hebben gegeven;
- c. een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de duur der schorsing.

Artikel 8 Verbod betreding dienstgebouwen gedurende schorsing

Gedurende een schorsing is het de voorzitter als zodanig niet toegestaan de dienstgebouwen van het waterschap te betreden.

Artikel 9 Ontslag op 65-jarige leeftijd

Aan de voorzitter wordt bij koninklijk besluit met ingang van de eerste dag van de maand, volgende op die waarin hij de leeftijd van vijfenzeftig jaar heeft bereikt, eervol ontslag verleend. In bijzondere omstandigheden kan hiervan op advies van gedeputeerde staten, het algemeen bestuur van het waterschap gehoord, worden afgeweken.

Artikel 10 Vervroegde uittreding

1. Aan de voorzitter die ambtenaar is in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet wordt bij koninklijk besluit op zijn verzoek eervol ontslag verleend met recht op een uitkering indien hij op de datum van zijn ontslag voldoet aan hetgeen ter zake voor het burgerlijk rijkspersoneel is bepaald in de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden (Stb. 1984, nr. 273).

Met een verzoek tot ontslag wordt gelijkgesteld een verzoek tot niet-herbenoeming.

De voor het burgerlijk rijkspersoneel vastgestelde regelen vinden voor zover mogelijk overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat voor de berekening van diensttijd mede in aanmerking komt diensttijd in de zin van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers of een overeenkomstige regeling.

2. Het ontslag bedoeld in het eerste lid wordt niet eerder verleend dan drie maanden en niet later dan zes maanden na de eerste dag van de maand volgende op de dag, waarop het verzoek om ontslag is ingekomen.

Artikel 11 Ontslag/niet-herbenoemingsprocedure

Ongevraagd ontslag of niet-herbenoeming vindt niet plaats dan nadat de voorzitter in de gelegenheid is gesteld, desgewenst bijgestaan door een raadsman, door Onze Minister te worden gehoord.

Artikel 12 Toezending ontslag/niet-herbenoemingsbescheiden

Aan de voorzitter wordt een afschrift van het koninklijk besluit, waarbij hij wordt ontslagen, toegezonden. Van de beslissing een voorzitter niet opnieuw voor benoeming voor te dragen, wordt hem schriftelijk mededeling gedaan.

Bij ongevraagd ontslag of niet-herbenoeming wordt het besluit of de beslissing met redenen omkleed.

HOOFDSTUK III: BEZOLDIGING BIJ AFWEZIGHEID, ZIEKTE OF SCHORSING

Artikel 13 Behoud van bezoldiging

1. Een voorzitter die wegens geoorloofde afwezigheid of ziekte verhinderd is zijn ambt te vervullen, behoudt gedurende deze verhindering zijn bezoldiging.

2. Een voorzitter die geschorst is behoudt gedurende de schorsing zijn bezoldiging.

Artikel 14 Inhouding van bezoldiging

Wanneer een voorzitter buitengewoon verlof verzoekt en de duur daarvan een aaneengesloten periode van zes weken te boven gaat, kan het algemeen bestuur bij het verlenen van het verlof bepalen, dat gedurende die langere periode de bezoldiging geheel of gedeeltelijk wordt ingehouden.

Artikel 15 Staking van de bezoldiging

Op aanwijzing van het algemeen bestuur van het waterschap wordt de doorbetaling van bezoldiging gestaakt, wanneer en zolang de voorzitter:

a. weigert zich te onderwerpen aan een geneeskundig onderzoek als bedoeld in artikel 17 of, na voor een dergelijk onderzoek te zijn opgeroepen, zonder geldige reden niet verschijnt;

b. weigert de volledige medewerking, bedoeld in artikel P 10, eerste lid, van de Algemene burgerlijke pensioenwet te verlenen; of

c. zich zodanig gedraagt, dat zijn genezing naar het oordeel van het algemeen bestuur van het waterschap ernstig wordt belemmerd of vertraagd.

Artikel 16 Betaling aan derden; hervatting van de betaling

1. In gevallen, bedoeld in artikel 15, kan het algemeen bestuur van het waterschap op grond van bijzondere omstandigheden bepalen, dat het bedrag van de ingehouden bezoldiging geheel of ten dele aan anderen dan de voorzitter zal worden uitbetaald.

2. Voor zover het algemeen bestuur van het waterschap van zijn bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, geen gebruik heeft gemaakt, wordt de ingevolge artikel 15 ingehouden bezoldiging alsnog aan de voorzitter uitbetaald, wanneer uit een verklaring van een (of meer) aangewezen geneeskundige(n) blijkt, dat de reden op grond waarvan de

doorbetaling van bezoldiging werd gestaakt, zich niet of niet meer voordoet, dan wel dat alsnog de medewerking, als bedoeld in artikel 15, onder b, wordt verleend.

Artikel 17 Geneeskundig onderzoek

1. Ter beantwoording van de vraag of hervatting van het ambt al dan niet is uitgesloten kan de voorzitter, telkens wanneer dit door het algemeen bestuur wenselijk wordt geacht, aan een geneeskundig onderzoek door een door het dagelijks bestuur aangewezen geneeskundige worden onderworpen. Een dergelijk onderzoek heeft in elk geval plaats zodra de voorzitter gedurende een jaar onafgebroken, dan wel binnen een tijdvak van anderhalf jaar gedurende een aantal perioden, tezamen meer dan 365 kalenderdagen omvattend, wegens ziekte verhinderd is geweest zijn ambt te vervullen.

2. Een geneeskundig onderzoek door een door het dagelijks bestuur aangewezen geneeskundige kan eveneens worden ingesteld ten aanzien van de voorzitter die niet wegens ziekte buiten functie is, maar van wie nochtans op goede gronden wordt verondersteld dat zijn lichamelijke of psychische toestand een beletsel vormt om zijn ambt naar behoren te vervullen.

3. Blijkt bij het onderzoek als in dit artikel bedoeld van een zodanig lichamelijke of psychische toestand dat de belangen van het waterschap of van de voorzitter zich tegen voortzetting van zijn ambtsvervulling verzetten, dan onthoudt hij zich op aanwijzing van het dagelijks bestuur van het vervullen van zijn ambt.

4. Blijkt bij het onderzoek als in dit artikel bedoeld dat de voorzitter op grond van ziekte of gebreken is geraakt in een toestand van blijvende ongeschiktheid voor de vervulling van zijn ambt, dan wordt door het dagelijks bestuur het in artikel E2 van de Algemene burgerlijke pensioenwet bedoelde verzoek gedaan tot het instellen van een geneeskundig onderzoek volgens de bepalingen van die wet.

Artikel 18 Vakantie en verlof

Ten aanzien van vakantie, vakantie-uitkering en verlof zijn de bepalingen van het Algemeen Rijksambtenarenreglement van overeenkomstige toepassing, waarbij het dagelijks bestuur als bevoegd gezag wordt aangemerkt.

Artikel 19 Vergoeding bij waarneming

Degene die gedurende meer dan dertig dagen onafgebroken met de waarneming van het ambt van voorzitter is belast geweest, geniet voor die tijd, ten laste van het waterschap, een vergoeding ten bedrage van de voor het ambt vastgestelde minimum- of vaste bezoldiging. Indien de waarneming geschiedt door een lid van het dagelijks bestuur wordt de vergoeding verminderd met hetgeen als lid van het dagelijks bestuur wegens wedde wordt ontvangen.

HOOFDSTUK IV: ZIEKTEKOSTENVOORZIENINGEN

Artikel 20 Deelneming aan van waterschapswege getroffen ziektekostenvoorziening

1. Indien de voorzitter daartoe binnen 2 maanden na zijn ambtsaanvaarding schriftelijk de wens te kennen geeft aan het dagelijks bestuur kunnen de voorzitter, de gepensioneerde voorzitter of de nagelaten

betrekkingen van de voorzitter of gepensioneerde voorzitter, indien deze regeling daartoe de mogelijkheid opent, deelnemer zijn in een van waterschapswege getroffen ziektekostenvoorziening voor waterschapsambtenaren.

2. Indien de belanghebbenden van het in het eerste lid gegeven recht gebruik maken, worden de kosten van deze voorzieningen door het waterschap en de belanghebbenden gezamenlijk gedragen volgens de voor de ziektekostenvoorziening geldende bepalingen.

3. Indien een voorzitter deelnemer is, als bedoeld in het eerste lid, en niet wordt herbenoemd of ten gevolge van de opheffing van het waterschap wordt ontslagen, en deelnemer blijft aan de ziektekostenvoorziening, komt het aandeel van het waterschap in de premie voor de duur van het wachtgeld, bedoeld in artikel 26, voor rekening van degene die het wachtgeld uitkeert.

4. Indien de voorzitter geen gebruik maakt van het in het eerste lid bedoelde recht wordt hem van waterschapswege een tegemoetkoming in de kosten van de door hem gesloten verzekering verleend, overeenkomstig de bepalingen van de Interimregeling ziektekosten Ambtenaren 1982 (Stb. 1987, 526).

Artikel 21 1%-Regeling bij deelneming aan de ziektekostenvoorziening van het waterschap

1. Aan de belanghebbenden als bedoeld in artikel 20 worden door het waterschap vergoed de in enig, een periode van twaalf opeenvolgende maanden omvattend, tijdvak te hunnen laste blijvende, naar het oordeel van het dagelijks bestuur redelijk gemaakte kosten voor verrichtingen en leveringen, vallende onder de voorziening als bedoeld in artikel 20, voor zover zij een bedrag gelijk aan 1% van het inkomen overschrijden, met dien verstande dat voor de toepassing van het in dit lid bepaalde, de bijdrage van belanghebbende in de kosten van de voorziening genoemd in artikel 20, buiten beschouwing blijft.

2. Het dagelijks bestuur is bevoegd de in aanmerking gebrachte uitgaven geheel of gedeeltelijk buiten beschouwing te laten, indien uit de ziekte waarvoor zij zijn gedaan, besparingen of andere geldelijke voordelen voortvloeien.

3. Onverminderd het bepaalde in de voorgaande leden van dit artikel kan het dagelijks bestuur, wanneer een belanghebbende als bedoeld in artikel 20 in een aaneengesloten tijdvak van twaalf maanden voor zich of zijn gezin in verband met ziekte of andere bijzondere omstandigheden noodzakelijke kosten heeft moeten maken welke een bedrag overschrijden dat naar het oordeel van het dagelijks bestuur in verhouding tot het inkomen redelijkerwijs te zijnen laste kan komen, hem op zijn verzoek in die kosten een tegemoetkoming toekennen.

4. Onder het inkomen in de zin van dit artikel wordt verstaan het inkomen van de voorzitter, in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet, vermeerderd met de uit arbeid of bedrijf, dan wel vroegere arbeid of bedrijf, verkregen inkomsten van hemzelf en van die gezinsleden die als gezinslid deelnemer zijn van de regeling bedoeld in artikel 20, eerste lid, alsmede het ouderdomspensioen en de vakantieuitkering krachtens de Algemene Ouderdomswet die een gezinslid geniet. Onder de inkomsten van de gezinsleden worden niet gerekend:

- a. het werkgeversaandeel in sociale en pensioenverzekeringen;
- b. inkomsten die strekken tot vergoeding van kosten die aan het ambt zijn verbonden, vergoedingen voor verblijf buiten Nederland daaronder begrepen;
- c. vacatie- en presentiegelden;
- d. kinderbijslag;
- e. gratificaties;

- f. vergoedingen voor studiekosten;
- g. uitkeringen bij bijzondere gelegenheden of bijzondere omstandigheden die betrekking hebben op het gezinslid;
- h. tantièmes.

Artikel 22 1%-Regeling bij niet-deelname aan ziektekostenvoorziening van het waterschap

1. Aan de voorzitter, de gepensioneerde voorzitter of de nagelaten betrekkingen van de voorzitter of gepensioneerde voorzitter ten aanzien van wie geen ziektekostenregeling voor waterschapsambtenaren van toepassing is, worden door het waterschap vergoed de binnen de tijd van een jaar te zijnen of te hunnen laste blijvende gedane uitgaven voor geneeskundige verzorging bij ziekte, voor zover zij een bedrag overschrijden van 1% van de bijdragegrondslag ziektekostenregeling.

2. Onder de uitgaven, bedoeld in het eerste lid, worden verstaan de kosten van geneeskundige hulp, verpleging, geneesmiddelen en verzekering tegen de financiële gevolgen van ziekte, voor zover deze verzekeringskosten een bedrag, gelijk aan de bijdrage bedoeld in artikel 20, tweede lid, te boven gaan.

3. Deze uitgaven moeten worden verminderd met de op grond van een algemene regeling betreffende toekenning aan ambtenaren van een vergoeding van de kosten, verband houdend met ziekte, over het in het eerste lid bedoelde tijdvak aan de voorzitter verleende tegemoetkoming alsmede met de uitkeringen welke op grond van een gesloten verzekering tegen de financiële gevolgen van ziekte zijn ontvangen.

4. Een vergoeding als in het eerste lid bedoeld wordt niet toegekend, indien de voorzitter, de gepensioneerde voorzitter of diens nagelaten betrekkingen, naar het oordeel van het dagelijks bestuur onvoldoende maatregelen hebben genomen tegen de financiële gevolgen van ziekte of zich op niet aannemelijke gronden van verzekering hebben onthouden.

Artikel 23 Vergoeding ziektekosten bij dienstongeval

In geval van ziekte, welke in belangrijke mate haar oorzaak vindt in de aard van de aan het ambt van voorzitter verbonden werkzaamheden of in de bijzondere omstandigheden waaronder deze moesten worden verricht en niet aan zijn schuld of onvoorzichtigheid is te wijten, worden hem voor rekening van het waterschap vergoed de te zijnen laste blijvende, naar het oordeel van het dagelijks bestuur noodzakelijk gemaakte kosten van geneeskundige behandeling of verzorging.

Artikel 24 Minimum vergoeding

Het bepaalde in de artikelen 20 tot en met 23 geldt met dien verstande dat aan de voorzitter of gewezen voorzitter of hun nagelaten betrekkingen nimmer minder voordelen toekomen dan wanneer de Ziektewet (Stb. 1913, 204) op hen van toepassing zou zijn geweest.

HOOFDSTUK V: UITKERINGEN

Artikel 25 Gratificatie

1. Aan de voorzitter, die gedurende twaalf en een half jaar of vijftig jaar een ambt of betrekking bij de overheid heeft vervuld, wordt een gratificatie toegekend overeenkomende met de helft van de bezoldiging en van de vakantietoelage waarop deze in de maand van zijn jubileum aanspraak heeft. De voorzitter die gedurende veertig respectie-

velijk vijftig jaar een ambt of betrekking bij de overheid heeft vervuld, ontvangt een gratificatie gelijk aan een bedrag, overeenkomende met de gehele bezoldiging, vermeerderd met de vakantietoelage over de maand waarin hij deze jubilea gedenkt. De op grond van het vorenstaande berekende bedragen worden naar boven afgerond op een veelvoud van vijf gulden.

2. Aan de voorzitter aan wie met gebruikmaking van de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden, eervol ontslag is verleend wordt een ambtsjubileumgratificatie toegekend. Dit vindt plaats indien hij, ware hij tot zijn 65ste in functie gebleven, in aanmerking zou zijn gekomen voor een gratificatie bedoeld in het eerste lid. Deze gratificatie wordt vermenigvuldigd met het werkelijk aantal dienstjaren en gedeeld door 25, onderscheidenlijk 40 of 50.

3. De gratificatie wordt als een netto-bedrag aan belanghebbende uitbetaald.

Artikel 26 Uitkering bij ontslag/niet herbenoeming

1. De voorzitter ontvangt van het waterschap een uitkering volgens een uitkerings- en pensioenverordening voor waterschapsbestuurders, door de desbetreffende provincie opgesteld:

- a. bij een niet-herbenoeming anders dan als gevolg van een daartoe strekkend eigen verzoek van de voorzitter;
- b. bij ontslag wegens opheffing van het waterschap;
- c. bij eervol ontslag wegens onbekwaamheid of ongeschiktheid voor het door hem beklede ambt.

2. De bepalingen van deze verordening dienen in overeenstemming te zijn met de wettelijke voorschriften welke in acht moeten worden genomen bij de toekenning en uitbetaling van een uitkering en een pensioen aan gewezen leden van gedeputeerde staten van een provincie en gewezen wethouders van een gemeente, alsmede van een pensioen aan hun achterblijvende levenspartner en wezen.

3. De verordening behoeft de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.

Artikel 27 Uitkering bij overlijden

1. Zo spoedig mogelijk na het overlijden van de voorzitter wordt aan de achterblijvende levenspartner ten laste van het waterschap een bedrag uitgekeerd, gelijk aan de bezoldiging waarop de overleden voorzitter op de dag van het overlijden recht had, over een tijdvak van drie maanden, vermeerderd met de vakantietoelage.

2. Indien de overledene geen levenspartner nalaat, geschiedt de in het eerste lid bedoelde uitkering ten behoeve van de minderjarige wettige kinderen of natuurlijke kinderen, dan wel pleegkinderen. Ontbreken ook deze, dan geschiedt de uitkering, indien de overledene kostwinner was van ouders, meerderjarige kinderen, broers of zusters, ten behoeve van deze betrekkingen.

3. De uitkering wordt als een netto-bedrag aan belanghebbenden uitbetaald.

HOOFDSTUK VI: ANDERE AANGELEGENHEDEN

Artikel 28 Geheimhoudingsplicht

De voorzitter is verplicht tot geheimhouding van al hetgeen waarvan hij uit hoofde van zijn ambt kennis draagt en waarvan hij het vertrouwelijk karakter moet of kan begrijpen.

Artikel 29 Kostenvergoedingen

Op de voorzitter zijn van overeenkomstige toepassing de regelingen ten behoeve van de ambtenaren van het waterschap ten aanzien van verplaatsingskosten, reis- en verblijfkosten en vergoeding van telefoonkosten.

Artikel 30 Algemene termijnenwet

De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de termijnen gesteld in de artikelen 17 en 27.

Artikel 31 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de datum waarop de Waterschapswet in werking treedt.

Artikel 32 Citeertitel

Dit besluit kan worden aangehaald als «Rechtspositiebesluit voorzitters waterschappen».

Onze Minister van Verkeer en Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State en de Algemene Rekenkamer.

's-Gravenhage, 17 oktober 1991

Beatrix

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
J. R. H. Majj-Weggen

Uitgegeven de *veertiende* november 1991

De Minister van Justitie
E. M. H. Hirsch Ballin

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 10 december 1991 nr. 240

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

De Waterschapswet (Stb. 1991, 444) bevat in Hoofdstuk VI (de artikelen 46 t/m 51) bepalingen omtrent voorzitters van waterschappen. Artikel 49 uit dat hoofdstuk bepaalt, dat bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld betreffende benoeming, schorsing, tijdelijk niet uitoefenen van zijn functie, ontslag, uitkering bij ontslag, aanspraken in geval van ziekte en andere aangelegenheden, de rechtspositie betreffende, die regeling behoeven. Tevens wordt in dit artikel bepaald dat bij deze regels financiële voorzieningen kunnen worden getroffen die ten laste van het waterschap komen.

Voor deze bepaling heeft model gestaan artikel 74 van de Nieuwe bepalingen met betrekking tot gemeenten (Gemeentewet) (Kamerstukken II 1986-1987, 19 403, nrs. 1-2).

De thans voorliggende algemene maatregel van bestuur geeft uitvoering aan artikel 49. Bij de opzet van de algemene maatregel van bestuur is de structuur die artikel 49 aangeeft gevolgd. Tevens zijn hierbij richtsnoer geweest de bepalingen die met betrekking tot de rechtspositie van burgemeesters (Rechtspositiebesluit burgemeesters, Stb. 1971, 295) zijn vastgesteld alsook hetgeen thans in waterschapsreglementen aan rechtspositieregels is opgenomen.

Het voorliggende besluit heeft niet betrekking op de bezoldiging en de pensioenvoorziening van de voorzitter. De Waterschapswet gaat ervan uit dat deze elementen van de rechtspositie regeling vinden in een provinciale verordening.

Artikel 44 bepaalt immers dat de provincie bij verordening regels stelt met betrekking tot de bezoldiging en pensioenvoorziening voor de leden van het dagelijks bestuur van waterschappen, waartoe gelet op artikel 40 ook de voorzitter van het waterschap behoort.

Voor wat betreft de pensioenvoorziening ligt het daarbij voor de hand zo mogelijk aansluiting te zoeken bij het APB voor full-time voorzitters en de APPA voor part-time voorzitters. Voor een aantal punten, zoals onkostenvergoedingen, VUT en ziektekostenregelingen zoekt het besluit zoveel mogelijk aansluiting bij de regelingen die gelden voor ambtenaren.

Hoewel de positie van een voorzitter uiteraard in algemene zin zich wezenlijk onderscheidt van die van ambtenaren is het mogelijk en wenselijk om voor deze technische elementen van de rechtspositie aan te sluiten bij de regelingen die voor ambtenaren gelden.

Het volgen van de structuur van artikel 49 en die van het rechtspositiebesluit burgemeesters resulteert in de volgende hoofdstuksgewijze indeling.

Hoofdstuk I: Begripsbepalingen

Hoofdstuk II: Benoeming, schorsing en ontslag

Hoofdstuk III: Bezoldiging bij afwezigheid, ziekte of schorsing

Hoofdstuk IV: Ziektekostenvoorzieningen

Hoofdstuk V: Uitkeringen

Hoofdstuk VI: Andere aangelegenheden.

Artikelen 2 t/m 12 (Hoofdstuk II)

Deze artikelen betreffen de benoeming, schorsing en ontslag van de voorzitter. Die benoeming, schorsing en ontslag geschiedt op grond van artikel 46 van de wet bij koninklijk besluit.

Benoeming

Thans zijn naast de aanbevelingslijst, door het reglement van de meeste waterschappen voorgeschreven een uittreksel uit het persoonsregister en een verklaring van de aanbevolen kandidaten een eventuele benoeming te zullen aanvaarden (noodzakelijke documenten). In de toekomst zal tot de bescheiden die bij de voordracht tot benoeming moeten worden gevoegd ook gaan behoren de verklaring van een geneeskundige dat de desbetreffende kandidaat medisch geschikt is verklaard voor de aan het ambt van voorzitter verbonden werkzaamheden.

Evenals in het Rechtspositiebesluit burgemeesters, vervalt het vereiste van geneeskundige keuring bij herbenoeming.

Tegenover de uitzonderingsbepaling van geen geneeskundige keuring bij herbenoeming, staat de in artikel 17 van deze amvb aan het algemeen bestuur toegekende bevoegdheid de voorzitter te allen tijde aan een geneeskundig onderzoek te onderwerpen ter beantwoording van de vraag of hervatting van het ambt – na een periode van ziekte – al dan niet is uitgesloten. Aan een dergelijk onderzoek wordt de voorzitter – op grond van deze amvb – onderworpen zodra hij gedurende een jaar onafgebroken wegens ziekte verhinderd is geweest zijn ambt te vervullen. Deze verplichting geldt ook als de voorzitter – binnen een tijdvak van anderhalf jaar – gedurende een aantal perioden, tezamen meer dan 365 kalenderdagen omvattend, wegens ziekte verhinderd is geweest zijn ambt te vervullen.

Wat de toezending van de benoemingsbescheiden betreft, wordt aan de voorzitter een afschrift van het koninklijk besluit, waarbij hij is benoemd, uitgereikt. Het benoemingsbesluit zal vergezeld gaan van een kosteloos te verstrekken exemplaar van dit rechtspositiebesluit en de daarbij horende toelichting. Het dagelijks bestuur van het waterschap, waarvan de benoemde de voorzitter zal worden, zal hem schriftelijk mededeling doen van zijn bezoldiging en hem tevens mededelen op welke wijze zijn pensioenvoorziening is geregeld.

Schorsing

Deze vindt in beginsel slechts plaats nadat de voorzitter in de gelegenheid is gesteld door de Minister te worden gehoord. Als logisch gevolg van een feitelijke schorsing wordt geregeld dat het de voorzitter als zodanig alsdan niet is toegestaan de dienstgebouwen van het waterschap te betreden.

Een voorzitter kan worden geschorst:

- a. wanneer tegen hem volgens de ter zake geldende bepalingen van het Wetboek van Strafvordering een bevel tot inverzekeringstelling of voorlopige hechtenis wordt ten uitvoer gelegd;
- b. wanneer tegen hem een strafrechtelijke vervolging wegens misdrijf wordt ingesteld;
- c. in andere gevallen waarin schorsing wordt gevorderd door het belang van de dienst.

Ontslag

Ten slotte wordt – wat het ontslag betreft – bepaald dat aan de voorzitter eervol ontslag wordt verleend met ingang van de eerste dag van de maand, volgende op die waarin hij de leeftijd van vijftenzestig jaar heeft bereikt. Een soortgelijke bepaling was voorheen opgenomen in artikel 15 van de Waterstaatswet 1900, met dien verstande dat de regeling daar enerzijds gold voor voorzitter en leden van het dagelijks bestuur en anderzijds slechts van toepassing was op de bestuurders van

waterschappen, belast met verdediging tegen zeewater, water van het IJsselmeer of opperwater van de grote rivieren. De mogelijkheid wordt geopend om – in bijzondere omstandigheden (b.v. het voltooiën van een aangevangen waterschapsconcentratie) – na de 65-jarige leeftijd nog in functie te kunnen blijven. Ook hier ligt de parallellie met het Rechtspositiebesluit burgemeesters in de rede. De regeling die van toepassing is op vervroegde uittreding is ontleend aan de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden (Stb. 1984, 273).

Hierover kan nog het volgende worden opgemerkt: De meeste full-time voorzitters zijn voor wat hun pensioenvoorziening betreft ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds. Voor de part-time voorzitters die niet bij het ABP zijn ondergebracht hebben de respectievelijke waterschapsbesturen en in sommige provincies de provinciale besturen een «Uitkerings- en Pensioenverordening voor waterschapsbestuurders» vastgesteld conform de model-Uitkerings- en Pensioenverordening voor waterschapsbestuurders van de Unie van Waterschappen, die weer is afgeleid van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers. Dit is bepalend voor de vraag of een voorzitter vrijwillig vervroegd kan uittreden. Als de voorzitter is ondergebracht bij het ABP kan dit wel, is de APPA of een afgeleide regeling op hem van toepassing dan kan dit niet. Voor politieke ambtsdragers geldt geen VUT-regeling.

Artikelen 13 t/m 19 (Hoofdstuk III)

Dit hoofdstuk bevat de gebruikelijke regelingen bij ziekte en bij schorsing (onder andere behoud van bezoldiging) en bij geoorloofde afwezigheid (verlof anders dan in het belang van het waterschap).

Ten aanzien van vakantie, vakantie-uitkering en verlof zijn de bepalingen van het Algemeen Rijksambtenarenreglement van overeenkomstige toepassing verklaard waarbij het dagelijks bestuur als bevoegd gezag wordt aangemerkt.

Artikelen 20 t/m 24 (Hoofdstuk IV)

In dit hoofdstuk wordt de deelneming aan een van waterschapswege getroffen ziektekostenvoorziening, de zogenaamde 1%-regeling en de vergoeding van ziektekosten bij dienstongeval geregeld.

Ziektekostenvoorziening

De thans binnen de waterschapswereld bekende ziektekostenvoorzieningen zijn onder andere de IZR (Interprovinciale Ziektekostenregeling) en – in sommige provincies – de IZA (Instituut Ziektekostenregeling voor ambtenaren van gemeenten). Ook de voorzitter kan deelnemer zijn in een van waterschapswege getroffen voorziening voor waterschapsambtenaren met dien verstande dat een bepaald gedeelte van de premie voor rekening van het waterschap komt.

Indien de voorzitter niet deelneemt aan de van waterschapswege getroffen voorziening voor waterschapsambtenaren, komt een deel van de premie van de door hem gesloten ziektekostenverzekering voor rekening van het waterschap, overeenkomstig de Interimregeling ziektekosten ambtenaren 1982.

1%-regeling

De 1%-regeling behelst een vergoeding van de niet gedekte kosten voor verrichtingen en leveringen in verband met ziekte voor zover deze een bedrag gelijk aan 1% van de bezoldiging overstijgen. Deze 1%-regeling geldt ingevolge artikel 22 ook als geen ziektekostenregeling

als bedoeld in artikel 20 van deze amvb, van toepassing is. In beide gevallen geldt de regeling voor de voorzitter, de gepensioneerde voorzitter, de voorzitter die gebruik heeft gemaakt van de VUT of de door vorenstaande personen nagelaten betrekkingen.

Het dagelijks bestuur is voorts bevoegd ten aanzien van andere kosten die gemaakt worden in verband met ziekte of andere bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld kosten gezinshulp e.d.) een vergoeding toe te kennen als deze bijkomende kosten redelijkerwijze niet ten laste van de voorzitter kunnen komen.

Dienstongeval

De ziektekosten veroorzaakt door een dienstongeval (artikel 23) worden door het waterschap vergoed voorzover noodzakelijkerwijze gemaakt voor geneeskundige behandeling of verzorging. Onder dienstongeval wordt begrepen ziekte die in belangrijke mate haar oorzaak vindt in de aard van de aan het ambt van voorzitter verbonden werkzaamheden of in de bijzondere omstandigheden waaronder deze moesten worden verricht.

Minimum-vergoeding

Het hoofdstuk eindigt met de bepaling (artikel 24) dat aan de voorzitter of gewezen voorzitter nooit minder voordelen toekomen dan wanneer de Ziektewet op hem van toepassing zou zijn geweest.

Artikelen 25 t/m 27 (Hoofdstuk V)

Dit hoofdstuk bevat regels ten aanzien van de gratificatie, de uitkering bij ontslag c.q. niet herbenoeming en de uitkering bij overlijden.

Gratificatie bij dienstjubileum

De gratificatieregeling geldt voor het 12½-, 25-, het 40- en het 50 jarig ambtsjubileum. De lengte van het dienstverband resulteert in verschillende bedragen. Door de bepaling vervat in het tweede lid van artikel 25 wordt een voorzitter die VUT-gerechtigd is, niet benadeeld in zijn aanspraken op een ambtsjubileumgratificatie door gebruik te maken van het recht op vervroegde uittreding, onder voorwaarde dat het ambtsjubileum plaatsgehad zou hebben als hij tot zijn 65ste levensjaar in functie was gebleven.

Uitkering bij ontslag/niet herbenoeming

Bepalend voor het recht op uitkering in beide situaties is de Uitkerings- en Pensioenverordening voor waterschapsbestuurders, die door de colleges van provinciale staten – na overleg met de desbetreffende waterschapsbesturen – dienen te worden vastgesteld. In dat overleg kan de «model-Uitkeringsverordening voor waterschapsbestuurders» van de Unie van Waterschappen een rol spelen.

Uitkering bij overlijden

Na het overlijden van de voorzitter wordt aan de achterblijvende levenspartner ten laste van het waterschap een bedrag uitgekeerd, gelijk aan de bezoldiging waarop de overleden voorzitter op de dag van het overlijden recht had over een tijdvak van drie maanden, vermeerderd met de vakantietoelage.

Voorts regelt het besluit aan wie – indien de overledene geen levenspartner nalaat – deze uitkering dan toekomt.

Artikelen 28 t/m 32 (Hoofdstuk VI)

Onder de categorie «Andere aangelegenheden» volgt hier o.a. een bepaling aangaande geheimhoudingsplicht.

De datum van inwerkingtreding van het Rechtspositiebesluit wordt gelijk aan de datum van inwerkingtreding der Waterschapswet, op welke wet dit besluit rust. Op deze wijze is de synchroniciteit van deze regelingen gewaarborgd.

Deregulering

Het besluit is getoetst aan de hand van de beknopte vragenlijst uit de Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregelen van bestuur (Stcrt. 1985, 18). Deze toets levert het volgende beeld op.

De regeling strekt er toe – ingevolge wettelijke opdracht – regels vast te stellen aangaande de rechtspositie van voorzitters van waterschappen. De regeling vertoont wat betreft de doelstellingen en de werkingssfeer ervan, geen samenhang of overlappingsen met andere bestaande of in voorbereiding zijnde regelen. Integendeel, hetgeen thans in provinciale verordeningen (de waterschapsreglementen) en in verordeningen van waterschappen zelf is geregeld, wordt grotendeels samengevoegd in de regeling, aangevuld met hetgeen naar huidig inzicht daarnaast nog landelijke regeling behoeft.

Voor de uitvoering en financiering van de regeling worden geen nieuwe organen (noch publiekrechtelijk noch privaatrechtelijk) in het leven geroepen. Evenmin worden voor de uitvoering van de regeling nieuwe bestuursinstrumenten in het leven geroepen.

Uit de nieuwe regeling ten slotte vloeien, aangezien er sprake is van continuering van een bestaande praktijk, zij het thans op landelijk niveau geregeld, voor overheid, burger, bedrijfsleven en non-profitinstellingen geen nieuwe extra lasten voort.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
J. R. H. Maij-Weggen